

ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглянуті питання формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств, систематизовані теоретичні підходи, запропоновано комплексний підхід до формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств.

Ключові слова: інтелектуальний капітал, формування та використання інтелектуального капіталу, будівельні підприємства, комплексний підхід.

Постановка проблеми. На сучасному етапі економічних перетворень інтелектуальний капітал (ІК) є важливим стратегічним ресурсом, який впливає на розвиток держави, у цілому та будівельних підприємств, зокрема. Для розробки стратегії управління інтелектуальним капіталом на будівельних підприємствах особливого значення набувають процеси його формування та використання.

У цьому контексті слід вказати на різноаспектність теоретичних положень, оскільки вони обумовлені сучасним станом та особливостями функціонування економіки держави.

Аналіз останніх публікацій. Дослідження щодо формування та використання інтелектуального капіталу розвиваються на основі різних теоретичних підходів, зокрема: Е. Брукінга [1], О. Бутнік-Сіверського [2], О. Кендюхова [3], К. Мамонова [4], В. Платонова [5] та ін.

Невирішені частини проблеми. У сучасних умовах на будівельних підприємствах спостерігається низький рівень формування та використання інтелектуального капіталу. Тому, особливого значення має створення теоретичного підґрунтя та розробка механізмів управління інтелектуальним капіталом для зростання ефективності функціонування будівельних підприємств. Невирішеними залишаються проблеми розробки та впровадження стратегії управління інтелектуальним капіталом будівельних підприємств.

Мета статті полягає у розробці підходу до формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств на основі узагальнення існуючих теоретичних підходів.

Результати дослідження. У контексті формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств заслуговує на увагу точка зору К. Мамонова, який характеризує цей процес шляхом:

- удосконалення напрямів визначення інтелектуального капіталу;
- характеристика компонентів ІК, враховуючи особливості його формування та використання на будівельних підприємствах;
- формування інформаційно-аналітичного забезпечення щодо оцінки ІК;

- розробка та реалізації механізмів управління інтелектуального капіталу будівельних підприємств;
- формування стратегії розвитку ІК;
- визначення напрямів зростання ефективності формування та використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах [4].

Формування та використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах Ю. Юрченко пропонує здійснювати у процесі стратегічного управління за рахунок створення конкурентних переваг шляхом здійснення його оцінки та виявлення математико-логічних зв'язків [6]. Поряд з цим, знижує результативність дослідження низький рівень обґрунтування інформаційно-аналітичного забезпечення оцінки компонентів, які формують інтелектуальний капітал.

Є. Тарасевич процес формування та використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах пропонує розглядати через призму створення:

- людського капіталу, який виступає джерелом оновлення і прогресу для створення й розповсюдження інновацій;
- організаційного капіталу, який дозволяє реалізувати інновації шляхом розробки відповідної стратегії та впровадження організаційної культури й місії;
- клієнтського капіталу, який включає технології організації по залученню замовників, розширенню продажу будівельної продукції, виконання гарантій виробника та продавця [7].

На основі представленого підходу визначаються компоненти інтелектуального капіталу будівельних підприємств, що дозволяє приймати відповідні управлінські рішення на кожному етапі його формування та використання. Поряд з цим, не враховуються деякі елементи ІК, які впливають на результативність його формування та використання, а саме: стейкхолдерний, брендовий капітали.

Для формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств Н. Кузьміч пропонує здійснювати через напрями застосування людського та структурного капіталів [8]. Причому автор фокусує увагу на людському капіталі, як основного елементу реалізації інноваційного потенціалу будівельних підприємств, що створює умови для розвитку інтелектуального капіталу. Представлений підхід є обмеженим, оскільки є враховує інші елементи інтелектуального капіталу, що знижує результативність проведеного дослідження.

Подібна точка зору представлена у роботах О. Побегайлова, Е. Голотайстрової [9], А. Вороніна [10], П. Черкасова та В. Ложко [11].

Як важлива компонента зростання результативності діяльності будівельного підприємства, на думку групи авторів, виступає інтелектуальний капітал [12]. Вони вказують, що головною функцією формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств є значне прискорення їх прибутку за рахунок створення й реалізації системи знань, відношень, що забезпечує високоефективну господарську діяльність. У цьому контексті слід вказати, що подібний підхід дозволяє створити умови для визначення напрямів підвищення ефективності функціонування будівельних підприємств шляхом використання інтелектуального капіталу, проте на низькому рівні розглянуто та обґрунтовані його структурні елементи. Такий підхід не дозволяє побудувати комплексну систему для управління інтелектуальним капіталом на будівельних підприємствах.

Для забезпечення управління напрямами формування та використання інтелектуальним капіталом будівельних підприємств С. Деркач та В. Баранов вказують на необхідність врахування всіх бізнес процесів, що здійснюються на генпідрядному підприємстві та можливостях застосування автоматизованих систем [13]. Автори запропонували комплексний підхід для управління формуванням та використанням інтелектуальним капіталом будівельних підприємств. Проте у представленому дослідженні не приділяється особливої уваги інформаційно-аналітичному забезпеченню процесів формування та використання інтелектуальним капіталом, враховуючи особливості функціонування генпідрядної організації.

На структурних компонентах інтелектуального капіталу будівельних підприємств фокусує увагу Т. Графова, яка визначає напрями та особливості обліку:

- структурного капіталу;
- гудвілу;
- споживчого капіталу;
- людського капіталу [14].

Визначаються напрями формування та використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах відповідно його компонентів:

- характеристика планів інвестиційних програм і локальних рішень;
- визначення етапів інвестиційної діяльності;
- аналіз результатів топографії та геологорозвідки;
- характеристика проектно-конструкторських робіт;
- визначення напрямів оптимізації проектних рішень;
- розробка організаційних та технологічних рішень будівництва;
- організація матеріально-технічного забезпечення;
- характеристика напрямів створення нових матеріалів, конструкцій, методів розрахунку [15].

У контексті формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств заслуговує на увагу точка зору Е. Єрмолаєва, який визначає важливий інструмент зростання ефективності даного процесу – створення й застосування інформаційно-аналітичного забезпечення шляхом:

- професійної підготовки і перепідготовки персоналу для отримання робітниками нових знань і компетенцій;
- систематизації досвіду при виконанні інвестиційно-будівельних проектів;
- цілеспрямованої розробки власних стандартів, нормативів, регламентів для виконання інвестиційно-будівельних проектів [16].

У рамках запропонованого підходу важливого значення має розробка та використання інформаційно-аналітичного забезпечення для формування й використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств. Проте не розроблено механізмів реалізації інформаційно-аналітичного забезпечення, враховуючи особливості створення та виконання інвестиційно-будівельних проектів.

Узагальнюючи вищенаведене, визначені наступні підходи до формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств:

1. Функціональний: полягає у визначенні напрямів формування та використання інтелектуального капіталу, враховуючи функціональні аспекти діяльності підприємств.

Дозволяє побудувати систему управління інтелектуальним капіталом на основі функціональних напрямів його формування та використання.

2. Результативний: визначається показниками результативності формування та використання інтелектуального капіталу. Створює кількісне підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, проте виникають проблеми щодо визначення компонентів інтелектуального капіталу внаслідок низького рівня інформаційно-аналітичного забезпечення.

3. Знанієвий: характеризується напрямами формування та використання знань як важливого елементу інтелектуального капіталу. Дозволяє охарактеризувати напрями та особливості формування та використання знань, які впливають на інтелектуальний капітал, проте існують проблеми щодо оцінки рівня їх застосування.

4. Структурний: визначається напрямами та особливостями формування й використання структурних елементів інтелектуального капіталу. Дозволяє розробити напрями управління процесами формування та використання інтелектуального капіталу, враховуючи особливості застосування його структурних елементів. Поряд з цим, виникають проблеми щодо їх визначення та кількісної оцінки внаслідок низького інформаційно-аналітичного забезпечення.

5. Факторний: визначається впливом факторів на формування та використання інтелектуальним капіталом. Дозволяє визначити рівень впливу факторів на формування та використання інтелектуальним капіталом, розробити відповідні управлінські рішення. Поряд з цим, потребує здійснення заходів щодо визначення факторів, удосконалення їх інформаційно-аналітичного забезпечення. Крім того, характеризується проблемними аспектами відносно повноти й достовірності нормативно-правової, технологічної, економічної, фінансової та ін. Інформації щодо факторів формування та використання інтелектуального капіталу на підприємствах.

6. Інтегральний: передбачає розробку та застосування інтегрального критерію щодо формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств. У рамках представленого підходу визначається рівень використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств, враховуючи напрями формування його структурних елементів, що дозволяє обґрунтувати управлінські рішення, забезпечити їх повноту та комплексність. Поряд з цим, виникають проблеми застосування методичного інструментарію щодо оцінки інтегрального критерію, внаслідок низького рівня обґрунтування критичних значень інтегрального критерію (дорівнює 0). Крім того, знижує результативність застосування представленого підходу скорочення рівня повноти інформаційно-аналітичного забезпечення факторів й показників, що впливають на інтегральний критерій формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств.

7. Комплексний: визначається розробкою та застосуванням комплексу взаємопов'язаних дій, спрямованих на зростання ефективності формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств, забезпечення їх конкурентних переваг. Дозволяє удосконалити напрями визначення інтелектуального капіталу; охарактеризувати структурні елементи інтелектуального капіталу, враховуючи особливості його формування та використання на будівельних підприємствах; розробити формування інформаційно-аналітичного забезпечення щодо оцінки інтелектуального капіталу; розробити та реалізувати механізми

управління інтелектуального капіталу будівельних підприємств; сформувані стратегію розвитку ІК; визначити напрями зростання ефективності формування та використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах. Поряд з цим, виникають проблеми щодо визначення елементів інтелектуального капіталу внаслідок низького рівня інформаційно-аналітичного забезпечення.

8. Підхід, що базується на напрямках формування та удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення використання інтелектуального капіталу на будівельних підприємствах: передбачає розробку та впровадження на будівельних підприємствах інформаційно-аналітичного забезпечення використання інтелектуального капіталу, застосовуючи відповідні інструменти. Дозволяє визначити та застосувати сучасні інструменти щодо формування інформаційно-аналітичного забезпечення використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств. Поряд з цим виникає необхідність професійної підготовки і перепідготовки персоналу для отримання робітниками нових знань і компетенцій, систематизації досвіду при виконанні інвестиційно-будівельних проектів, цілеспрямованої розробки власних стандартів, нормативів, регламентів для виконання інвестиційно-будівельних проектів.

Висновки. У результаті дослідження автором запропоновано використовувати комплексний підхід для забезпечення формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств.

У рамках представленого підходу здійснюються взаємопов'язані дії, які спрямовані на оцінку формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств, розробку стратегії його розвитку, врахування структурних елементів ІК шляхом застосування відповідних механізмів.

На основі дослідження, дістав подальшого розвитку комплексний підхід до формування та використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств, який на відміну від існуючих, базується на узагальненні існуючих теоретичних положень, що дозволяє поєднати сучасні інструменти створення інформаційно-аналітичного забезпечення для прийняття обґрунтованих рішень щодо управління інтелектуальним капіталом.

Перспективами подальших досліджень є розробка та реалізація стратегії управління інтелектуальним капіталом, враховуючи особливості функціонування будівельних підприємств.

Література.

1. Брукинг Э. Интеллектуальный капитал / Э. Брукинг. – СПб.: Питер, 2001. – 128 с.
2. Бутнік-Сіверський О. Інтелектуальний капітал : теоретичний аспект / О. Бутнік-Сіверський // Інтелектуальний капітал. – 2002. - № 1. – С. 16 – 27.
3. Кендюхов О. В. Організаційно-економічний механізм управління інтелектуальним капіталом підприємства. [Електронний варіант] / О. В. Кендюхов. Режим доступу : www.lib.ua-ru.net/diss/cont/349143.html.
4. Мамонов К.А. Характеристика напрямів формування капітальних інвестицій для забезпечення ефективності використання інтелектуального капіталу будівельних підприємств / К.А. Мамонов, Д.О. Пруненко. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. Вип. 1. Т.1. – С. 182 – 187.
5. Платонов В. В. Системы управления интеллектуальным капиталом на новом этапе технико-экономического развития: методологический аспект. [Электронный ресурс] / В. В. Платонов, В. П.

- Воробьев, Н. Н. Тихомиров. – Режим доступа: http://innovations2005.narod.ru/papers/management_systems_sf.pdf.
6. Юрченко Ю. Управление интеллектуальным капиталом строительных предприятий в условиях инновационного развития / Ю. Юрченко. Диссертация на звание кандидата экономических наук за спец. 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (за видами экономической деятельности). – К.: Киевский национальный университет строительства и архитектуры, 2012. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://mydisser.com/ua/catalog/view/45/769/13731.html>.
 7. Тарасевич Е.А. Интеллектуальный капитал строительной организации в обеспечении ее конкурентоспособности / Е.А. Тарасевич. [Электронный вариант]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/v/intellektualnyy-kapital-stroitelnoy-organizatsii-v-obespechenii-ee-konkurentosposobnosti>.
 8. Кузьмич Н.П. Развитие человеческого капитала как условие реализации инновационного потенциала строительных предприятий / Н.П. Кузьмич. Экономические науки. Теория и практика общественного развития, №6. 2013. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/razvitie-chelovecheskogo-kapitala-kak-uslovie-realizatsii-innovatsionnogo-potentsiala-stroitelnyh-predpriyatij>.
 9. Побегайлов О.А. Инновационное развитие строительного производства и его риски / О.А. Побегайлов, Е.Ю. Голотайстровая. [Электронный ресурс] // Инженерный вестник Дона, 2013. № 2. Режим доступа: <http://ivdon.ru/magazine/archive/n2y2013>.
 10. Воронин А.А. Инвестирование в человеческий капитал как условие в развитии инноваций в строительстве / А.А. Воронин. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/investirovanie-v-chelovecheskiy-kapital-kak-uslovie-razvitiya-innovatsiy-v-stroitelstve>.
 11. Черкасов П.С. Формирование человеческого капитала и качества жизни населения как приоритеты реализации региональной жилищно-строительной политики / П.С. Черкасов, В.В. Ложко. Экономические проблемы регионов и отраслевых комплексов. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-chelovecheskogo-kapitala-i-kachestva-zhizni-naseleniya-kak-prioritety-realizatsii-regionalnoy-zhilishchno-stroitelnoy>.
 12. Устинова Л.Н. Анализ интеллектуального капитала на предприятиях строительной отрасли Российской Федерации / Л.Н. Устинова, А.Ш. Низамова, М.Ю. Вирцев. Экономический анализ: теория и практика. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/analiz-intellektualnogo-kapitala-na-predpriyatiyah-stroitelnoy-otrasli-rossiyskoy-federatsii>.
 13. Деркач С.В. Стратегия управления интеллектуальным капиталом генподрядного предприятия в условиях глобализации экономики / С.В. Деркач, В.В. Баранов. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/strategiya-upravleniya-intellektualnym-kapitalom-genpodryadnogo-predpriyatiya-v-usloviyah-globalizatsii-ekonomiki>.
 14. Графова Т.О. Методология учета чистого интеллектуального капитала / Т.О. Графова. Бухгалтерский учет и статистика. Актуальные проблемы экономики и права, №1. 2011. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-ucheta-chistogo-intellektualnogo-kapitala>.
 15. Харитонов В.А. Оценка интеллектуальной собственности в строительстве / В.А. Харитонов. Экономика, управление и организация строительства, №2. 2012. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-intellektualnoy-sobstvennosti-v-stroitelstve>.
 16. Ермолаев Е.Е. Управление интеллектуальным капиталом в строительстве / Е.Е. Ермолаев. Вестник Университета, № 10, 2013. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/upravlenie-intellektualnym-kapitalom-v-stroitelstve>.

References.

1. Brooking, E. (2001). Intellectual`nuj kapital [Intellectual Capital]. - SPb: Piter [in Russian].
2. Butnik-Seversky, A. (2002). Intelektual`nuj kapital: teoretichnij aspekt [Intellectual capital: a theoretical aspect]. Intellectualnuj kapital, 1, 16 – 27 [in Ukrainian].

3. Kendyukhov, O.V. Organizachijno-economiceskij mehanizm upravlinnia kapitalom pidpruemstva [Organizational-economic mechanism of intellectual capital management company]. (n.d.). Retrieved from: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/349143.html> [in Ukrainian].
4. Mamonov, K.A. & Prunenko, D.O. Harakteristika naprjamiv formuvannja kapital'nih investicij dlja zabezpechennja efektyvnosti vikoristannja intelektual'nogo kapitalu budivel'nih pidpriemstv [Characteristics of the directions of formation of capital investments to ensure the efficiency of the use of intellectual capital of construction enterprises]. Naukovii visnik Uzhgorods'kogo universitetu. Serija Ekonomika, 1. 182–187 [in Ukrainian].
5. Platonov, V.V., Vorob'ev, V.P. & Tyhomyrov, N.N. Sistemy upravlennja intelektual'nym kapitalom na novom jetape tehniko-jekonomicheskogo razvitija: metodologicheskij aspekt [Intellectual capital management systems at the new stage of technical and economic development: the methodological aspect]. (n.d.). Retrieved from: http://innovations2005.narod.ru/papers/management_systems_sf.pdf [in Russian].
6. Jurchenko, Ju. (2012). Upravlinnja intelektual'nim kapitalom budivel'nih pidpriemstv v umovah innovacijnogo rozvitku [Management of intellectual capital of construction enterprises in conditions of innovative development]. Candidate's thesis - Kyiv: Kiivs'kij nacional'nij universitet budivnictva ta arhitekturi. Retrieved from: <http://mydisser.com/ua/catalog/view/45/769/13731.html> [in Ukrainian].
7. Tarasevich, E.A. Intellektual'nyj kapital stroitel'noj organizacii v obespechenii ee konkurentosposobnosti [Intellectual capital of a construction organization in ensuring its competitiveness]. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/v/intellektualnyy-kapital-stroitelnoy-organizatsii-v-obespechenii-ee-konkurentosposobnosti> [in Russian].
8. Kuz'mich, N.P. Razvitie chelovecheskogo kapitala kak uslovie realizacii innovacionnogo potentsiala stroitel'nyh predpriyatij [Development of human capital as a condition for realizing the innovative potential of construction companies]. Jekonomicheskie nauki. Teorija i praktika obshhestvennogo razvitija, 6. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/razvitie-chelovecheskogo-kapitala-kak-uslovie-realizatsii-innovatsionnogo-potentsiala-stroitelnyh-predpriyatij> [in Russian].
9. Pobegajlov, O.A. & Golotajstrovaja, E.Ju. (2013) Innovacionnoe razvitie stroitel'nogo proizvodstva i ego riski [Innovative development of construction and its risks]. Inzhenernyj vestnik Dona, 2. Retrieved from: <http://ivdon.ru/magazine/archive/n2y2013> [in Russian].
10. Voronin, A.A. Investirovanie v chelovecheskij kapital kak uslovie v razvitie innovacij v stroitel'stve [Investing in human capital as a condition for the development of innovations in construction]. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/investirovanie-v-chelovecheskij-kapital-kak-uslovie-razvitiya-innovatsiy-v-stroitelstve> [in Russian].
11. Cherkasov, P.S. & Lozhko, V.V. Formirovanie chelovecheskogo kapitala i kachestva zhizni naselenija kak priority realizacii regional'noj zhilishhno-stroitel'noj politiki [Formation of human capital and quality of life of the population as priorities for the implementation of the regional housing policy]. Jekonomicheskie problemy regionov i otraslevykh kompleksov. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-chelovecheskogo-kapitala-i-kachestva-zhizni-naseleniya-kak-priority-realizatsii-regionalnoy-zhilishhno-stroitelnoy> [in Russian].
12. Ustinova, L.N., Nizamova, A.Sh. & Vircev, M.Ju. Analiz intelektual'nogo kapitala na predpriyatijah stroitel'noj otrasli Rossijskoj Federacii [Analysis of intellectual capital at enterprises of the construction industry of the Russian Federation]. Jekonomicheskij analiz: teorija i praktika. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/analiz-intellektualnogo-kapitala-na-predpriyatijah-stroitelnoy-otrasli-rossijskoj-federatsii> [in Russian].
13. Derkach, S.V. & Baranov, V.V. Strategija upravlennja intelektual'nym kapitalom genpodryadnogo predpriyatija v uslovijah globalizacii jekonomiki [The strategy for managing the intellectual capital of a general contractor in the context of the globalization of the economy]. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/strategiya-upravleniya-intellektualnym-kapitalom-genpodryadnogo-predpriyatija-v-usloviyah-globalizatsii-ekonomiki> [in Russian].
14. Grafova, T.O. (2011) Metodologija ucheta chistogo intelektual'nogo kapitala [Methodology of accounting for net intellectual capital]. Buhgalterskij uchet i statistika. Aktual'nye problemy jekonomiki i prava, 1. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-ucheta-chistogo-intellektualnogo>

kapitala [in Russian].

15. Haritonov, V.A. (2012) Ocenka intellektual'noj sobstvennosti v stroitel'stve [Evaluation of intellectual property in construction]. Jekonomika, upravlenie i organizacija stroitel'stva, 2. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-intellektualnoy-sobstvennosti-v-stroitel'stve> [in Russian].

16. Ermolaev, E.E. (2013) Upravlenie intellektual'nym kapitalom v stroitel'stve [Management of intellectual capital in construction]. Vestnik Universiteta, 10. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/upravlenie-intellektualnym-kapitalom-v-stroitel'stve> [in Russian].

Дмитрий Пруненко, к.э.н., доцент,
Харьковский национальный университет
городского хозяйства имени А. Н. Бекетова

ФОРМИРОВАНИЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО КАПИТАЛА СТРОИТЕЛЬНЫХ КОМПАНИЙ

В статье рассмотрены вопросы формирования и использования интеллектуального капитала строительных предприятий, систематизированы теоретические подходы. Предложен комплексный подход к формированию и использованию интеллектуального капитала строительных предприятий, который определяется разработкой и применением комплекса взаимосвязанных действий, направленных на рост эффективности формирования и использования интеллектуального капитала строительных предприятий, обеспечения их конкурентных преимуществ. Позволяет усовершенствовать направления определения интеллектуального капитала; охарактеризовать структурные элементы интеллектуального капитала, учитывая особенности его формирования и использования на строительных предприятиях; разработать направления формирования информационно-аналитического обеспечения к оценке интеллектуального капитала; разработать и реализовать механизмы управления интеллектуального капитала строительных предприятий; сформировать стратегию развития интеллектуального капитала; определить направления роста эффективности формирования и использования интеллектуального капитала на строительных предприятиях.

Ключевые слова: интеллектуальный капитал, формирования и использования интеллектуального капитала, строительные предприятия, комплексный подход.

Dmitriy Prunenکو, Ph.D

O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

FORMATION AND USE OF INTELLECTUAL CAPITAL OF BUILDING COMPANIES

The questions of formation and use of intellectual capital of building enterprises are considered, theoretical approaches are systematized. An integrated approach to the formation and use of the intellectual capital of building enterprises is proposed, which is determined by the development and application of a set of interrelated actions aimed at increasing the efficiency of the formation and use of the intellectual capital of building enterprises and ensuring their competitive advantages. Allows you to improve the direction of determining intellectual capital; to characterize the structural elements of intellectual capital, taking into account the peculiarities of its formation and use in building enterprises; to develop directions of formation of information and analytical support to the evaluation of intellectual capital; to develop and implement mechanisms for managing the intellectual capital of building enterprises; formulate a strategy for the development of intellectual capital; determine the direction of growth in the efficiency of the formation and use of intellectual capital in building enterprises.

Key words: intellectual capital, the formation and use of intellectual capital, building companies, an integrated approach.